

"Službeni glasnik RS", br. 3/2009

Na osnovu člana 53. stav 4. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/04),

Ministar životne sredine i prostornog planiranja donosi

P R A V I L N I K

o bližim uslovima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode, procese i usluge

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se bliži uslovi i postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementi, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode procese i usluge.

Odredbe ovog pravilnika ne odnose se na prehrambene proizvode i pića, poljoprivredne i druge proizvode dobijene u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja, kao i na farmaceutske proizvode i medicinsku opremu.

Značenje izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) proizvod predstavlja bilo koju robu ili uslugu;
- 2) grupa proizvoda predstavlja proizvode slične namene i ekvivalentne upotrebe;

- 3) ekološki znak (u daljem tekstu: eko-znak) predstavlja oznaku proizvoda koji zadovoljava uslove definisane ovim pravilnikom;
- 4) aspekt životne sredine je element aktivnosti, proizvoda ili usluga određenog oblika organizovanja koji može da bude u uzajamnom odnosu sa životnom sredinom;
- 5) uticaj na životnu sredinu je svaka promena koja se odnosi na životnu sredinu, bez obzira na to da li je korisna ili štetna, koja je u potpunosti ili delimično posledica aktivnosti određenog oblika organizovanja, njegovih proizvoda ili usluga;
- 6) životni ciklus proizvoda čine uzastopne i međusobno povezane faze sistema proizvoda, od nabavke sirovina do konačnog odlaganja;
- 7) zainteresovana strana predstavlja pojedinca ili grupu koji su zainteresovani za učinak određenog oblika organizovanja u zaštiti životne sredine ili na koje taj učinak utiče;
- 8) program ekološkog označavanja je dobrovoljni program zasnovan na razmatranju životnog ciklusa proizvoda i uslovima za proizvod, koji se odnose na zaštitu životne sredine, u okviru koga se dodeljuje pravo na korišćenje eko-znaka, kojim se potvrđuje ukupna pogodnost proizvoda za životnu sredinu u okviru određene grupe proizvoda;
- 9) uslovi za dodelu prava na korišćenje eko-znaka predstavljaju zahteve za zaštitu životne sredine koje proizvod mora da ispunjava da bi bio označen eko-znakom;
- 10) provera ekološkog označavanja predstavlja postupak sistematskog praćenja i potvrđivanja uslova navedenih u zahtevu za dobijanje prava na korišćenje eko-znaka, u periodu njegovog korišćenja.

Načela dodele prava na korišćenje eko-znaka

Član 3.

Načela na kojima se zasniva korišćenje eko-znaka su:

- 1) dobrovoljnost;
- 2) proverljivost, tačnost, bitnost i jasnost informacija o proizvodima koji su označeni eko-znakom;
- 3) usaglašenost sa nacionalnim propisima i nacionalnim i međunarodnim standardima;
- 4) usklađenost postupka i zahteva za dodelu prava na korišćenje eko-znaka sa zahtevima međunarodnog tržišta;

- 5) prepoznatljivost i merljivost karakteristika proizvoda koji su označeni eko-znakom, zasnovane na naučnoj metodologiji koja je potpuna i sveobuhvatna u meri u kojoj daje rezultate koji su precizni i ponovljivi;
- 6) sveobuhvatnost životnog ciklusa proizvoda;
- 7) inventivnost koja doprinosi zaštiti životne sredine;
- 8) ravnopravnost određenih oblika organizovanja pri prijavljivanju, bez obzira na njihovu veličinu i delatnost;
- 9) dostupnost informacija o proizvodima koji su označeni eko-znakom;
- 10) otvorenost učešća svih zainteresovanih strana;
- 11) prijateljski odnos prema prirodi;
- 12) doprinos zaštiti zdravlja ljudi i zaštiti životne sredine.

II. USLOVI ZA DODELU PRAVA NA KORIŠĆENJE EKO-ZNAKA

Član 4.

Pravo na korišćenje eko-znaka stiče se ako je proizvod proizveden na teritoriji Republike Srbije, ako ispunjava propisane kriterijume i ako je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

- 1) da se smanjuje potrošnja energetske resursa;
- 2) da se smanjuje emisija štetnih i opasnih materija u životnu sredinu;
- 3) da se smanjuje proizvodnja otpada;
- 4) da se smanjuje potrošnja prirodnih resursa;
- 5) da se koriste sekundarne sirovine;
- 6) da se koriste reciklirani ili delimično reciklirani materijali;

- 7) da se smanjuje emisija buke i vibracija;
- 8) da se smanjuje emisija zračenja u životnu sredinu;
- 9) da se ovako dobijeni proizvodi nakon upotrebe lakše razlažu, razgrađuju ili rastavljaju;
- 10) da se ovako dobijeni proizvodi mogu ponovo upotrebiti;
- 11) da se ovako dobijeni proizvodi mogu reciklirati;
- 12) da ovako dobijeni proizvodi imaju manji negativan uticaj na životnu sredinu od već postojećih na tržištu.

Eko-znak se ne sme dodeliti supstancama ili preparatima koji su klasifikovani kao veoma toksični, toksični, opasni po životnu sredinu, karcinogeni, toksični po reprodukciju ili mutageni, u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija hemikalija.

Izuzetno, eko-znak može se dodeliti proizvodu koji sadrži opasne materije, ako su prema propisima koncentracije opasnih materija u granicama dozvoljenih vrednosti.

III. POSTUPAK ZA DOBIJANJE PRAVA NA KORIŠĆENJE EKO-ZNAKA I ODUZIMANJE EKO-ZNAKA

Podnošenje zahteva

Član 5.

Zahtev za dodelu prava na korišćenje eko-znaka (u daljem tekstu: zahtev) podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), na obrascu datom u Prilogu 1, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Zahtev sadrži: naziv podnosioca zahteva; naziv proizvoda za koji se traži dodela eko-znaka; razloge i podatke koji upućuju na ispunjenost uslova za dodelu prava na korišćenje eko-znaka.

Uz zahtev podnosi se sledeća dokumentacija:

- 1) izvod iz odgovarajućeg registra;
- 2) opis proizvoda i opis postignutog unapređenja u odnosu na slične proizvode drugih proizvođača ili na njegove ranije proizvode iste vrste;
- 3) tehnička specifikacija;

- 4) izveštaj o rezultatima laboratorijskih ispitivanja od strane akreditovane laboratorije;
- 5) izveštaj o rezultatima merenja od strane akreditovane kontrolne organizacije;
- 6) dokument o rezultatima ispitivanja, merenja i analiza, koji potvrđuje ispunjenost propisanih uslova;
- 7) delovi projektne dokumentacije koji mogu da posluže kao dokaz;
- 8) sertifikat;
- 9) prospekt;
- 10) druga dokumentacija koja može biti od značaja za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova (prema SRPS ISO 9001, SRPS ISO 14001, SRPS OHSAS 18001, CE znak).

Komisija

Član 6.

Za ocenu ispunjenosti uslova za dodelu prava na korišćenje eko-znaka ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) obrazuje Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za dodelu prava na korišćenje eko-znaka (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija je sastavljena od pet članova od kojih je jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poslove standardizacije, jedan predstavnik Privredne komore Srbije zadužen za oblast industrije, jedan predstavnik potrošača i jedan stručnjak sa liste stručnjaka utvrđene za svaku grupu proizvoda posebno.

Listu stručnjaka za određene grupe proizvoda utvrđuje ministar.

Komisija donosi odluke većinom glasova članova.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe rada Komisije obavlja Ministarstvo.

Razmatranje zahteva

Član 7.

Zahtev razmatra Komisija, uzimajući u obzir sve faze životnog ciklusa proizvoda.

U postupku razmatranja zahteva Komisija može zatražiti mišljenje organizacije stručne u oblasti od značaja za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova.

Ako je zahtev nepotpun, Komisija može zatražiti od podnosioca zahteva dopunu u roku od 15 dana od dana prijema zahteva. Komisija može zatražiti od podnosioca zahteva dodatne podatke, ako su potrebni za donošenje odluke o dodeli prava na korišćenje eko-znaka.

Na osnovu obrazloženog zahteva podnosioca, Komisija može odlučiti da su pojedini podaci o proizvodu poslovna tajna. Podaci koji se smatraju poslovnom tajnom ne smeju se zloupotrebljavati.

Po okončanju postupka razmatranja zahteva Komisija priprema izveštaj sa predlogom akta i dostavlja ga ministru.

Rok za pripremu izveštaja sa predlogom akta je 90 dana od dana prijema zahteva.

Odlučivanje o dodeli prava na korišćenje eko-znaka

Član 8.

Na osnovu izveštaja Komisije ministar donosi akt o dodeli prava na korišćenje eko-znaka u roku od 10 dana od prijema izveštaja.

Pravo na korišćenje eko-znaka dodeljuje se za period od tri godine.

Proveru ekološkog označavanja vrši Komisija.

Oduzimanje prava na korišćenje eko-znaka

Član 9.

Pravo na korišćenje eko-znaka oduzima se na način i po postupku predviđenim za dodelu prava na korišćenje eko-znaka u slučaju:

- 1) ako proizvod prestane da ispunjava propisane uslove u toku perioda za koji mu je eko-znak dodeljen;
- 2) ako je za vreme trajanja prava na korišćenje eko-znaka došlo do ekološkog udesa tokom bilo koje faze životnog ciklusa proizvoda.

IV. IZGLED I GRAFIČKI PRIKAZ EKO-ZNAKA

Izgled eko-znaka

Član 10.

Grafički prikaz eko-znaka sastoji se iz znaka i slogana - logotipa, koncentrisanog u kružnu formu. Veličina prečnika kruga je 15 mm, 35 mm, 50 mm ili 100 mm kako bi znak bio prepoznatljiv, a tekst se mogao pročitati.

Grafički prikaz eko-znaka dat je u Prilogu 2, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Znak

Član 11.

Eko-znak predstavlja jednostavnu formu nastalu kao spoj dva stilizovana elementa: drveta i kocke, u tri nijanse zelene boje; sa sloganom "Priatelj životne sredine".

Slogan je ispisan dvojezično, na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom i na engleskom jeziku u fontu "Officina".

Upotreba eko-znaka

Član 12.

Eko-znak može se isticati na proizvodu, ambalaži i dokumentaciji vezanoj za proizvod, na mestima koja su lako vidljiva.

Eko-znak se upotrebljava u vidu logotipa, prema potrebi, na način da je znak vidljiv, čitljiv i neizbrisiv.

Eko-znak se može koristiti u komercijalne i reklamne svrhe.

Vođenje evidencije

Član 13.

Ministarstvo vodi evidenciju podnetih zahteva i donetih akata.

Informisanje

Član 14.

Ministarstvo obaveštava zainteresovane strane i javnost o:

- 1) programu ekološkog označavanja;
- 2) postupku utvrđivanja prava na korišćenje i oduzimanje eko-znaka;
- 3) proizvodima i grupama proizvoda koji se mogu označiti eko-znakom;
- 4) uslovima za dobijanje prava na korišćenje eko-znaka za pojedine grupe proizvoda;
- 5) određenom obliku organizovanja kome je dodeljeno pravo na korišćenje eko-znaka, njegovim proizvodima koji su označeni eko-znakom, kao i određenom obliku organizovanja kome je to pravo oduzeto, odnosno njegovim proizvodima, kao razlozima zbog kojih je pravo na korišćenje eko-znaka oduzeto.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 15.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Broj 110-00-30/08-02
U Beogradu, 15. januara 2009. godine

Ministar,
dr **Oliver Dulić**, s.r.

PRILOG I**ZAHTEV ZA DODELU EKO-ZNAKA**

I PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEVA		
Naziv:		
Adresa:		
Kontakt osoba i funkcija:		
Telefon/Faks:		
E-mail i internet adresa:		
Da li je oblik organizovanja podnosioca zahteva:	proizvođač distributer uvoznik _____	
II PODACI O PROIZVODU		
Pun naziv proizvoda:		
Naziv proizvođača:		
Da li se proizvod proizvodi i u nekoj drugoj zemlji i kojoj:		
Da li proizvod ima eko-znak neke druge zemlje i koje:		
Zahtev se podnosi:	prvi put radi produženja prava na eko-znak nakon odbijanja zbog promena prethodno podnete prijave nastalih na proizvodu nakon oduzimanja prava korišćenja eko-znaka	
Da li proizvod sadrži opasne materije koje su klasifikovane kao otrovne, vrlo otrovne, opasne za životnu sredinu, karcinogene, otrovne po reprodukciju ili mutagene?	DA	NE
Da li su opasne materije u granicama dozvoljenih vrednosti? (obavezno priložiti dokaz)	DA	NE
Da li proizvod ispunjava neke od sledećih kriterijuma za dodelu prava korišćenja eko-znaka? (Za svaku zaokruženu stavku, obavezno priložiti i dokaz)		
	1. smanjenje potrošnje resursa 2. korišćenje sekundarnih sirovina 3. korišćenje recikliranih ili delimično recikliranih materijala 4. smanjenje potrošnje energije 5. smanjenje emisije buke i vibracija 6. smanjenje emisija štetnih materija u životnu sredinu 7. smanjenje emisija zračenja u životnu sredinu 8. smanjenje stvaranja otpada 9. mogućnost lakšeg razlaganja, razgrađivanja ili rastavljanja proizvoda nakon upotrebe 10. mogućnost reciklaže proizvoda 11. mogućnost ponovne upotrebe proizvoda 12. manji negativan uticaj proizvoda na životnu sredinu, od već postojećih na tržištu	
U kojim količinama se proizvod proizvodi, na godišnjem nivou?		
Koja je prodajna cena po kojoj podnosilac prijave prodaje proizvod?		

Podnosilac prijave traži smanjenje godišnje takse na osnovu: (za stavke pod 2. i 3., obavezno priložiti i dokaz)

1. prava malih i srednjih preduzeća
2. posedovanja sertifikata ISO 14001
3. toga što se proizvod sastoji od komponenata koje poseduju eko-znak

III PRATEĆA DOKUMENTACIJA				
Kao dodatak ovom zahtevu, potrebno je priložiti sledeća dokumenta:				
Naziv dokumenta	DA	NE	Br. strana priloga	Popunjava Ministarstvo
Izvod iz registra delatnosti				
Opis proizvoda				
Opis postignutog unapređenja u odnosu na druge proizvode				
Opis postignutog unapređenja u odnosu na prethodnu verziju istog proizvoda				
Tehničke specifikacije				
Laboratorijska ispitivanja akreditovane laboratorije				
Izveštaj o rezultatima merenja akreditovane kontrolne organizacije				
Dodatna projektna dokumentacija				
Sertifikat za SRPS ISO 9001				
Sertifikat za SRPS ISO 14001				
Sertifikat za OHSAS 18001				
Potvrda o posedovanju CE znaka				
Druge vrste sertifikata				
Prospekti i slična dokumenta (navesti tačan naziv dokumenta)				
Potvrda o uplati troškova podnošenja zahteva (Napomena: Troškovi podnošenja zahteva su nepovratni)				
IV POPUNJAVA NADLEŽNI ORGAN				
Potpis primaoca zahteva:				
Datum i mesto:				
Polazni kriterijumi ispunjeni:	DA NE			
Potpunost dokumentacije:	DA NE			
Uneto u registar zahteva pod rednim brojem:				
Posebne napomene:				

Potpis i pečat podnosioca zahteva:
 Funkcija:
 Datum i mesto podnošenja zahteva:

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine
Omladinskih brigada 1, 11070 Novi Beograd
Telefoni: (011) 269-05-20; 31-32-572; Faks: (011)31-32-574
E-mail: rade.ostojic@merz.gov.rs

PRILOG 2

